

Resultaten

Panelonderzoek naar de impact van de uitbraak van het coronavirus op het welzijn van inwoners van de regio Noord- en Oost-Gelderland (Peiling 2, 23 april-3 mei 2020)

Over het onderzoek

De maatregelen van de Nederlandse overheid om de verspreiding van het virus tegen te gaan, zijn al enkele weken van kracht. Welke impact heeft dit nu op het leven en welzijn van de bevolking van de regio Noord- en Oost-Gelderland?

De GGD doet in de coronatijd regelmatig onderzoek om dit in beeld te brengen. Er worden vragenlijsten onder volwassenen uitgezet via het GGD-panel, de sociale media en de regionale pers. De eerste peiling is gehouden van 23 -29 maart, de tweede peiling van 23 april - 3 mei. Dit rapport beschrijft de resultaten van de tweede peiling.

Ruim 6100 deelnemers

Aan de tweede peiling hebben 6167 volwassenen (18+) meegedaan. Er is gewogen naar geslacht, leeftijdsgroep (18-45 jaar; 45-64 jaar; 65+) en subregio (Achterhoek, Midden-IJssel/Oost-Veluwe en Noord-Veluwe). Hierdoor zijn de resultaten ten aanzien van deze kenmerken representatief voor de hele bevolking van de regio Noord- en Oost-Gelderland.

Zo normaal mogelijk doorgaan met het leven

85% van de mensen geeft aan zo normaal mogelijk door te gaan met het leven. Dit percentage is hoger dan bij de peiling van eind maart (78%).

"Ik ben zelf nog gezond. De zon schijnt en ik maak er gewoon het beste van."

Gemiddeld geven mensen hun leven, net als bij de eerste peiling, een 7,1. Mensen die alleen wonen geven gemiddeld een 6,8. Eén op de tien geeft het leven op dit moment een onvoldoende. De meest genoemde redenen hiervoor zijn: het missen van sociale contacten, eenzaam zijn, een ziekte of beperking hebben of het hebben van financiële zorgen.

62% ervaart meer saamhorigheid in de samenleving dan voor de coronacrisis. 39% neemt in deze periode meer tijd voor reflectie en bezinning.

"Het geeft rust. Tijd voor bezinning. Even uit 'het moeten'.... Ik hoor nu veel meer vogels fluiten dan andere jaren."

Sociale contacten en uitstapjes worden gemist

83% mist het afspreken met familie en vrienden, 71% mist (erop) uitgaan. 17% voelt zich eenzaam. Verder mist 48% op vakantie gaan en zegt 25% zich te vervelen. Mensen uit de jongste leeftijdsgroep (18-45 jaar) ervaren dit gemis vaker dan mensen uit de oudere leeftijdsgroepen.

"Ik vind het leven wat saai op dit moment, hou van feestjes en leuke dingen doen..."

Minder angst en bezorgdheid

20% van de mensen is bang door de situatie rondom corona. Vrouwen zijn vaker bang dan mannen (25 vs. 15%). Meestal gaat het om angst dat het coronavirus hen of een naaste zal besmetten. Bij de peiling van eind maart waren bijna twee keer zo veel mensen bang, namelijk 38%.

56% geeft aan bezorgd te zijn. Dit percentage is ook lager dan eind maart, toen 76% aangaf bezorgd te zijn. Mensen zijn vooral bezorgd over de gezondheid van naasten en over de economische gevolgen van de coronacrisis. Vrouwen zijn vaker bezorgd dan mannen (63 vs. 48%).

"De angst over hoe nu verder? De bezorgdheid over het verloop van de ziekte bij mijn schoondochter. "

Aandacht voor gezondheid en leefstijl

22% heeft in de twee weken voor het invullen van de vragenlijst last gehad van griepachtige verschijnselen, zoals koorts, keelpijn, verkoudheid en/of hoesten. Dit is aanzienlijk minder dan in maart (39%). 14% denkt in de afgelopen tijd besmet te zijn geweest met het coronavirus en 0,5% is in de afgelopen weken positief getest op het coronavirus.

39% zegt in deze tijd minder snel naar de huisarts, het ziekenhuis of een andere zorgverlener te gaan met gezondheidsklachten.

"Ik hoop dat mijn huisarts en het ziekenhuis weer vlug gaan behandelen."

Het leven in coronatijd heeft invloed op de leefstijl: 42% beweegt nu minder dan voor de coronauitbraak, 24% slaapt minder goed, 17% eet minder gezond, 11% drinkt meer alcohol en 7% rookt nu meer. Het ongunstige effect op leefstijl is sterker bij deelnemers die jonger zijn dan 45 jaar dan bij oudere deelnemers.

Voor gezinnen met kinderen is de situatie lastiger geworden

Het percentage ouders dat het een (klein tot zeer groot) probleem vindt, dat hun kinderen niet naar school of de opvang kunnen, is gestegen van 27% bij de eerste peiling tot 33% bij de tweede peiling. Het gaat bijvoorbeeld om ouders van kinderen met een beperking of om ouders die het thuiswerken moeilijk kunnen combineren met het lesgeven aan hun kind(eren).

"Onze kinderen hebben speciale aandacht en zorg nodig. Ze hebben moeite met de huidige onrust. Ze missen de structuur en hebben nu nog minder sociale contacten."

Sfeer thuis is meestal niet veranderd door corona

Van alle respondenten geeft 77% aan dat de sfeer thuis niet is veranderd door de coronacrisis. Bij 9% is de sfeer juist verbeterd, bijvoorbeeld doordat er meer rust is gekomen en men meer tijd heeft voor elkaar. 7% geeft aan dat de sfeer is verslechterd. Belangrijkste redenen die worden genoemd zijn irritaties, doordat men meer op elkaars lip zit, maar ook eenzaamheid.

"Soms zijn we elkaar even zat, maar dat gebeurde voor het thuiszitten ook. Toch is er ook een rust door het niks 'moeten'."

Ervaringen zorgmedewerkers

Bijna een kwart van de respondenten werkt in de zorg. Van hen heeft tweederde te maken met cliëntcontacten binnen 1,5 meter. Deze zorgmedewerkers hebben aangegeven hoe zij hun werk op dit moment beleven. Vaak wordt de hoge fysieke en/of mentale werkdruk genoemd. Ook geeft een aanzienlijk deel aan dat er angst of onrust is op de werkvloer door tekorten aan persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondkapjes en schorten. Ook wordt vaak genoemd dat cliënten/patiënten de huidige situatie als lastig ervaren door het wegvallen van structuur en sociale contacten. Dit vraagt ook veel van de medewerkers.

Maatregelen

81% vindt dat de overheid voldoende maatregelen neemt om verspreiding van het virus tegen te gaan. Dit is toegenomen ten opzichte van de peiling in maart (66%).

Verreweg de meeste mensen houden zich aan de maatregelen van de overheid. Zo geeft 89% aan voldoende afstand (>1,5 meter) te houden en blijft 88% thuis bij verkoudheidsklachten. 87% beperkt het bezoek aan ouderen en kwetsbaren. Dit is afgenomen ten opzichte van de eerste peiling, toen 94% aangaf deze bezoeken te beperken.

13% vindt alle maatregelen die worden genomen overdreven. Dat is bijna twee keer zoveel als bij de eerste peiling, eind maart (7%). Mensen met een hoog opleidingsniveau vinden de maatregelen minder vaak overdreven dan middelbaar of lager opgeleide mensen.

Voldoende informatie

82% geeft aan voldoende informatie te krijgen over de situatie rondom de corona-uitbraak, 5% vindt het onvoldoende. Bij de eerste peiling was er meer tevredenheid over de hoeveelheid informatie. Sommige mensen vinden de informatie niet eenduidig, te negatief of te eenzijdig. Ook geven sommigen aan te veel informatie te krijgen.

"De kranten staan er vol van. Ik vind het overdreven veel. Op tv zie je bijna niets anders. Ik vind dat storend en betuttelend."

Omroep Gelderland en GGD Noord- en Oost-Gelderland zijn samen een website gestart om de bevolking zo goed mogelijk van informatie te voorzien. Mensen kunnen via mail, app, twitter of Facebook een vraag stellen. Via deze website probeert de GGD elke dag zoveel mogelijk vragen te beantwoorden. 40% van de respondenten kent deze website. Zij beoordelen deze over het algemeen positief (prima, goed, duidelijk).

Wie zijn de respondenten?

Voor dit onderzoek is een online vragenlijst voorgelegd aan het GGD-panel 'NOG Beter Weten'. Daarnaast is de vragenlijst ook uitgezet via sociale media en de regionale pers. Er hebben 6167 mensen meegedaan.

- 66% is vrouw, 34% is man
- 26% is 18 tot 45 jaar, 48% is 45 tot 65 jaar, 26% is 65-plus
- 34% komt uit de regio Midden-IJssel/Oost-Veluwe, 46% uit de Achterhoek en 20% uit de Noord-Veluwe
- 85% woont in een meerpersoonshuishouden en 15% is alleenstaand

Er is gewogen naar geslacht, leeftijdsgroep en subregio. Hierdoor zijn de resultaten ten aanzien van deze kenmerken representatief voor de hele bevolking van de regio Noord- en Oost-Gelderland.

Informatie en nuttige links

[GGD-nieuwsbrief april](#) met daarin o.a. blij positief én gezond tijdens de coronacrisis, coronawebsite van Omroep Gelderland en GGD NOG en filmpjes van herkenbare verhalen van GGD-medewerkers.

GGD NOG: [coronavirus informatie voor scholen en kinderopvang](#)

Website [GGD NOG](#): nuttige links, informatie en (leefstijl)adviezen in tijden van corona

Website [Coronavirus en leefstijl](#) van het Loket Gezond leven (RIVM) met diverse leefstijladviezen voor thuis.

Website [RIVM](#): actuele gemeentelijke cijfers over het coronavirus